

KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ PRZECIWKO HANDLOWI LUDŹMI NA LATA 2016–2018

Krajowy Plan Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2016 – 2018 jest kolejnym z następujących po sobie dokumentów określających zadania z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi. Pierwszy tego typu dokument pt. *Krajowy Program Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi* został przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2003 r. Począwszy od 2009 r. nazwa dokumentu uległa zmianie na Krajowy Plan Działań przeciwko Handlowi Ludźmi, a od 2013 r. wydłużono czas realizacji Planu z dwóch do trzech lat.

Handel ludźmi w Polsce i wobec Polaków

Handel ludźmi to przestępstwo o globalnej skali, występujące w większości krajów świata. Jego istotą jest zniewolenie osoby (lub osób) przy użyciu różnorodnych metod i środków w celu wykorzystania nawet za zgodą ofiary. Stąd, handel ludźmi określany jest często jako współczesne niewolnictwo. Polska jest jednocześnie krajem pochodzenia, krajem tranzytowym oraz krajem docelowym dla ofiar tego procederu.

Polacy ofiarami handlu ludźmi

Obywatele polscy najczęściej są wykorzystywani za granicą. Opublikowany w lutym 2015 r. raport Eurostatu nt. handlu ludźmi zawierający dane z lat 2010-2012 wskazuje, że tym okresie zarejestrowano w Unii Europejskiej 976 Polaków – ofiar handlu ludźmi, w tym 713 było wykorzystywanych poza Polską: w Wielkiej Brytanii – 405 osób, Holandii – 187, Niemczech – 92, Francji – 12, Belgii – 6 i w Irlandii - 5 ofiar. W pojedynczych przypadkach Polacy padali ofiarą wykorzystania również w Czechach, Danii, Finlandii, Luksemburgu, Szwajcarii i na Litwie. Najwięcej polskich ofiar odnotowano na terenie Wielkiej Brytanii. Według danych Centrum do Walki z Handlem Ludźmi (UKHTC) na 2340 ofiar handlu ludźmi zidentyfikowanych w 2014 roku, 81 osób to obywatele polscy, z czego troje nieletni. Wśród polskich ofiar handlu ludźmi w Wielkiej Brytanii przeważają mężczyźni – 71%, wykorzystywani najczęściej do pracy przymusowej.

Oprócz pracy przymusowej, Polacy padają również ofiarą zorganizowanych grup przestępczych, których działalność kryminalna polega na wykorzystywaniu osób do żebractwa, kradzieży, czy wyłudzenia kredytów i świadczeń socjalnych. Jakkolwiek dla tych form wykorzystania płeć i wiek pokrzywdzonych wydaje się nie mieć szczególnego znaczenia, to jednak zauważa się, że większość ofiar to mężczyźni, zwykle w średnim wieku. Sprawcy wykorzystują ich trudną sytuację na rynku pracy. Osobami szczególnie zagrożonymi są więc bezrobotni, dodatkowo mający problem alkoholowy, którzy w przeszłości popadli w konflikt z prawem.

W mniejszej skali niż kilkanaście lat temu, niemniej wciąż widoczny jest proceder handlu kobietami i dziewczętami. Polki padają ofiarą wykorzystania seksualnego, w tym zmuszania do prostytucji, lub w przemyśle pornograficznym zarówno za granicą, jak i na terenie naszego kraju.

Handel ludźmi na terytorium Polski

Na terytorium Polski mamy do czynienia z werbowaniem Polaków wykorzystywanych za granicą, wykorzystaniem na terenie kraju, ale także z handlem i eksploatacją cudzoziemców. W tym znaczeniu Polska jest krajem docelowym (lub jednym z krajów docelowych) dla organizatorów tego procederu. Cudzoziemskie ofiary identyfikowane w Polsce najczęściej pochodzą z krajów europejskich (Rumunia, Bułgaria, Ukraina), a także z Azji (m.in. z Wietnamu, Filipin, Sri Lanki). Są to zarówno kobiety, jak i mężczyźni, a także dzieci. Cudzoziemcy padają ofiarą wykorzystania do pracy przymusowej, prostytucji lub żebractwa. Sporadycznie dochodzi również do identyfikacji ofiar niewolnictwa domowego i zmuszania do popełniania przestępstw.

Ofiary pracy przymusowej w Polsce najczęściej są rekrutowane w swoich krajach pochodzenia, nierzadko za pośrednictwem lokalnych agencji pośrednictwa pracy, gdzie są wprowadzane w błąd co do warunków pracy, płacy i zakwaterowania. Po przybyciu na miejsce cudzoziemcom odbierane są dokumenty tożsamości, a warunki zakwaterowania i pracy znacznie odbiegają od norm powszechnie przyjętych. Ofiary pracy przymusowej, zwłaszcza te pochodzące z odległych krajów azjatyckich, potrzebują pomocy w uregulowaniu statusu pobytu i podjęciu legalnej pracy na terenie Polski. Obywatele państw UE natomiast przeważnie oczekują na szybkie zakończenie czynności procesowych i możliwość zorganizowania im bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia.

W Polsce mamy również do czynienia z handlem ludźmi do prostytucji i innych usług seksualnych. Proceder ten dotyczy kobiet i dziewcząt, najczęściej pochodzących z Bułgarii, Rumunii, Ukrainy i sporadycznie z krajów afrykańskich. W tym przypadku ofiary także są rekrutowane w swoich krajach pochodzenia i niekiedy są świadome, że w Polsce będą trudniły się prostytucją. Ofiary wykorzystywane do prostytucji to często osoby niewykształcone i silnie uzależnione od sprawców zarówno emocjonalnie, jak i materialnie. Przygotowanie dla nich oferty pomocy jest niezwykle trudne, gdyż oprócz pomocy psychologicznej oraz medycznej kobiety te przede wszystkim wymagają długoterminowego wsparcia w zakresie edukacji i adaptacji poza środowiskiem okołoprostytucyjnym.

Kolejną zidentyfikowaną na terytorium Polski formę wykorzystania ofiar handlu ludźmi stanowi żebractwo. Najczęściej proceder ten dotyczy obywateli Rumunii. Ofiarami padają zarówno kobiety, mężczyźni, jak i dzieci. Cudzoziemcy są rekrutowani w swoich miejscowościach, w krajach pochodzenia. Rekruterzy wyszukują osób z widocznym kalectwem fizycznym, niewykształconych i w bardzo trudnej sytuacji materialnej. Analogicznie, jak w przypadku wykorzystania do prostytucji, ofiary w niektórych przypadkach są świadome formy zarobkowania w Polsce, nie przewidują jednak stale rosnącego długu oraz przemocy i gróźb, jakie sprawcy stosują wobec nich i ich rodzin. W przypadku ofiar żebractwa, fakt ich uwolnienia od sprawców i zapewnienia doraźnej pomocy nie stanowi o zapewnieniu im pełnego bezpieczeństwa i ochrony przed rewiktymizacją. Większość z nich wymaga bowiem długofalowej pomocy obliczonej na integrację społeczną i aktywizację na rynku pracy po powrocie do kraju pochodzenia.

Ofiary cudzoziemskie, szczególnie pochodzące z Azji nie zawsze są wykorzystywane na terenie Polski. Nasz kraj stanowi w niektórych przypadkach obszar tranzytowy, zaś docelowym miejscem eksploatacji osób są państwa Europy Zachodniej i Północnej. W takich przypadkach ujawnienie procederu, a w konsekwencji identyfikacja i udzielenie pomocy ofiarom są niezwykle trudne.

Warto dodać, że Polska charakteryzuje się wysokim poziomem handlu ludźmi – obywatelami polskimi wewnątrz kraju.

Zagrożenie zjawiskiem handlu ludźmi dotyczy wszystkich osób, niezależnie od sytuacji materialnej, czy też miejsca zamieszkania, w tym także osób pochodzących z obszarów wiejskich.

Skala zjawiska w latach 2012 – 2014 w świetle danych prokuratorskich

Średnia liczba postępowań przygotowawczych zarejestrowanych z art. 189a § 1 i 2 kk utrzymuje się na poziomie około 60 spraw rocznie, co świadczy o niewielkiej skali rozpoznania zjawiska handlu ludźmi przez polskie organy ścigania. W 2012 r. odnotowano 65 postępowań, w 2013 r. – 57, a w roku 2014 - 65. Tendencja spadkowa jest natomiast obserwowana w kontekście identyfikacji osób pokrzywdzonych tym przestępstwem. W 2014 r. status pokrzywdzonego nadano 103 osobom, co stanowi 76% liczby pokrzywdzonych w 2013 r. (135 osób) i niespełna 45% liczby z 2012 r. (230 osób). W sumie w latach 2012 - 2014 za ofiary handlu ludźmi uznano 468 osób, spośród których aż 263 było obywatelami Polski (56%). Wśród cudzoziemców najczęściej pokrzywdzonymi byli obywatele Ukrainy (91 osób), Rumunii (50), Bułgarii (25), Filipin (15), Sri Lanki (10) oraz Wietnamu (9).

Spadek odnotowano także w wielkościach dotyczących oskarżeń. W 2014 r. liczba osób oskarżonych zmniejszyła się niemal o połowę w porównaniu z 2013 r. W tej kategorii również dominowali Polacy. W latach 2012 - 2014 spośród 107 osób oskarżonych o handel ludźmi, 85 było obywatelstwa polskiego (79%). Pozostali oskarżeni to Bułgarzy (18 osób), Rumunii (2 osoby) oraz po 1 osobie z Białorusi i Niemiec.

W świetle informacji prokuratorskich, Polska to przede wszystkim kraj pochodzenia ofiar handlu ludźmi. Krajem docelowym jest w odniesieniu do grupy cudzoziemców migrujących przede wszystkim z innych krajów europejskich (Ukrainy, Bułgarii, Rumunii).

Skala zjawiska na podstawie danych Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi

W latach 2012 - 2014 z bezpośredniej pomocy Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego (KCIK) skorzystało 627 osób (w 2012 r. – 198 osób, w 2013 r. – 222, w 2014 r. – 207). Średnio było to ok. 200 beneficjentów rocznie. Do KCIK najczęściej zgłaszali się obywatele UE, w tym najliczniejszą grupę stanowili Polacy (263 osoby co stanowiło 42 % wszystkich beneficjentów). Ponadto pomoc oferowano również obywatelom Rumunii (126 osób), Bułgarii (49 osób), a sporadycznie także obywatelom Słowacji (2 osoby), Czech, Łotwy i Włoch (po 1 osobie).

Z pozaunijnych krajów europejskich najczęściej pojawiali się obywatele Ukrainy, stanowiąc trzecią po Polakach i Rumunach grupę narodowościową (73 osoby). Obywatele krajów azjatyckich stanowili 12% wszystkich osób zgłoszonych do KCIK i pochodzili z Wietnamu, (36 osób), Filipin (28 osób), Sri Lanki (8 osób) oraz Armenii (1 osoba). Obywatele państw afrykańskich pojawiali się najrzadziej i stanowili zaledwie 4% wszystkich beneficjentów. Pochodzili z Kamerunu, Kenii, Konga, Maroka, Nigerii i Ugandy.

Beneficjenci KCIK to przede wszystkim kobiety (zarówno Polki, jak i cudzoziemki) wykorzystane seksualnie, w tym zmuszane do prostytucji. W latach 2012 – 2014 stanowiły one 41% wszystkich beneficjentów. W dalszej kolejności do KCIK zwracały się po pomoc osoby wykorzystane do pracy (28% wszystkich przypadków) oraz do żebractwa (13%). Były to zarówno kobiety, jak i mężczyźni, w większości osoby pełnoletnie. W okresie 2012 – 2014 Krajowe Centrum wsparło 546 ofiar dorosłych oraz 81 małoletnich.

Uwarunkowania międzynarodowe Planu działań

Unia Europejska

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej, wskazywanym w inicjatywach podejmowanych na rzecz rozwoju przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Ze względu na szczególny charakter przestępstwa handlu ludźmi, stanowiącego poważne naruszenie godności i praw człowieka, zostało ono wprost zakazane w artykule 5 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Konieczność zwalczania tego procederu została podkreślona również w Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz w tzw. Programie Sztokholmskim ogłoszonym w roku 2010. Celem zapewnienia kompleksowego wsparcia osób pokrzywdzonych przy jednoczesnym zabezpieczeniu dobrostanu postępowań karnych przeciwko sprawcom tego procederu w 2004 r. Unia Europejska przyjęła dyrektywę Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. (Dz.U.UE L 261/19 z 6 sierpnia 2004 r.) w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami.

Dla wsparcia realizacji ww. priorytetu i skutecznej implementacji przepisów dyrektywy przez Państwa Członkowskie, Unia Europejska ustanowiła w 2009 r. Nieformalną Sieć Krajowych Sprawozdawców/ Mechanizmów Ekwiwalentnych ds. Handlu Ludźmi. W grudniu 2010 r. powołany został Koordynator UE ds. Handlu Ludźmi, którego rolą jest koordynacja i zapewnianie spójności działań instytucji i agencji UE, Państw Członkowskich oraz podmiotów międzynarodowych, a także opracowywanie nowych rozwiązań w obszarze zwalczania handlu ludźmi. Krokiem naprzód i fundamentem dla dalszych działań w obszarze zwalczania handlu ludźmi było przyjęcie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującej decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz.U.UE L 101/1 z 15 kwietnia 2011 r.), która zobowiązała Państwa Członkowskie do wdrożenia kompleksowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi w szczególności w zakresie prewencji, wsparcia i ochrony ofiar, ścigania sprawców oraz rozwijania współpracy różnorodnych podmiotów.

W celu wsparcia Państw Członkowskich w procesie implementacji dyrektywy 2011/36/UE Komisja Europejska ogłosiła w czerwcu 2012 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012-2016*. W Strategii wyznaczono 5 priorytetów, którymi są: identyfikacja ofiar handlu ludźmi, ochrona pokrzywdzonych i udzielanie im pomocy; lepsza prewencja w zakresie handlu ludźmi; intensywniejsze ściganie sprawców przestępstw handlu ludźmi; ściślejsza koordynacja i współpraca z najważniejszymi podmiotami oraz spójność podejmowanych działań; zwiększenie wiedzy o pojawiających się nowych problemach, związanych ze wszystkimi formami handlu ludźmi oraz skuteczniejsze reagowanie na te problemy. Termin transpozycji dyrektywy upłynął w kwietniu 2013 r., a w roku 2015 rozpoczęła się, prowadzona przez Komisję Europejską, ocena stopnia implementacji przepisów dyrektywy przez Państwa Członkowskie. Raport podsumowujący ocenę został opublikowany w roku 2016. Dyrektywy, Strategia oraz inne powiązane dokumenty tworzą Unijne ramy prawne w sposób całościowo regulujący obszar zwalczania handlem ludźmi i wyznaczają kierunki działania UE i Państw Członkowskich.

W kwietniu 2015 roku Komisja Europejska ogłosiła *Europejską agendę bezpieczeństwa*, zastępującą *Strategię bezpieczeństwa wewnętrznego* z 2010 r., a w maju 2015 roku *Europejski program w zakresie migracji*. Zwalczanie poważnej i zorganizowanej przestępczości o charakterze transgranicznym, w tym handlu ludźmi jest, obok zapobiegania zagrożeniom terrorystycznym i walki z cyberprzestępczością, jednym z priorytetów w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego Europy. Europejski program w zakresie migracji, nawiązując do Agendy Bezpieczeństwa, również wskazuje konieczność podjęcia działań przeciwko nielegalnej migracji, przemytowi osób i handlowi ludźmi. Zgodnie z Agendą Komisja zobowiązała się do opracowania strategii przeciwko handlowi ludźmi do realizacji po 2016 roku, bazując na doświadczeniach z wdrażania strategii 2012-2016 oraz istniejących ramach prawnych i instytucjonalnych. W celu opracowania i wsparcia wdrażania kolejnej Strategii, Komisja Europejska przedłużyła mandat Koordynatora UE ds. Handlu Ludźmi do roku 2020.

Organizacja Narodów Zjednoczonych

Polska jest również stroną *Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej* i uzupełniających ją protokołów, w tym *Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi*. Na forum ONZ w 2010 roku został opracowany *Globalny Plan Działania w zakresie zwalczania handlu ludźmi* (*The United Nations Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons*), w ramach którego zaleca się podjęcie działań w takich obszarach jak: zapobieganie handlowi ludźmi, ochrona i wsparcie ofiar, ściganie oraz wzmocnienie współpracy między instytucjami zaangażowanymi w zapobieganie i zwalczanie tego zjawiska, tak na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Wsparcie w realizacji tych celów zapewnia Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), które w 2012 r. przyjęło *Całościową strategię walki z handlem ludźmi i przemytem osób*.

Rada Europy

Polska jest stroną Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, sporządzonej w Warszawie 16 maja 2005 r., która weszła w życie 1 marca 2009 r. (Dz.U. Nr 20 poz. 107). W ramach Konwencji funkcjonuje mechanizm ewaluacji jej implementacji, za którą odpowiada GRETA (Grupa Ekspertów do Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi). Pierwsza runda ewaluacji została zakończona w roku 2014. GRETA pozytywnie oceniła wiele rozwiązań prawnych i instytucjonalnych wprowadzonych w Polsce po wejściu w życie Konwencji. Grupa przekazała również swoje rekomendacje, które zostały uwzględnione w Krajowym Planie Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2013-2015 i były sukcesywnie wdrażane. W roku 2015 rozpoczęła się kolejna runda ewaluacji. Raport dotyczący oceny Polski ma zostać przygotowany do listopada 2016 r.

Rada Państw Morza Bałtyckiego

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi jest również jednym z priorytetów Rady Państw Morza Bałtyckiego. W celu wzmocnienia współpracy Państw Członkowskich, działania na rzecz poprawy ochrony i wsparcia ofiar oraz rozwijania środków legislacyjnych w ramach RPMB funkcjonuje Grupa Zadaniowa ds. Handlu Ludźmi, podejmująca wiele inicjatyw identyfikujących słabe punkty w podejściach Państw Członkowskich Rady i potencjalne rozwiązania, mające na celu poprawę efektywności zwalczania handlu ludźmi w regionie Morza Bałtyckiego.

Krajowy Plan Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2016-2018 zmierza w stronę pełnej realizacji podjętych przez Polskę zobowiązań w zakresie prewencji, wsparcia i ochrony ofiar oraz ścigania sprawców handlu ludźmi i dalszego wzmocnienia współpracy międzynarodowej na różnych

płaszczyznach. Polska jest zobowiązana do regularnego przedstawiania sprawozdań z postępów we wdrażaniu międzynarodowych polityk i strategii w zakresie przeciwdziałania i zwalczania handlu ludźmi.

Cele Planu działań

Celem głównym Planu jest zapewnienie warunków koniecznych dla skutecznego przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce i wspierania ofiar tego przestępstwa. W tym kontekście cele **szczegółowe** Planu są następujące:

- podnoszenie świadomości nt. zjawiska handlu ludźmi;
- podniesienie standardu wsparcia udzielanego ofiarom handlu ludźmi (w tym małoletnim ofiarom handlu ludźmi);
- poprawa skuteczności działań instytucji odpowiedzialnych za ściganie przestępstwa handlu ludźmi poprzez doskonalenie narzędzi prawnych, struktur oraz wdrażanie najlepszych praktyk;
- podniesienie kwalifikacji przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi ludźmi i wsparcie ofiar tego przestępstwa;
- pogłębienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi i efektywności podejmowanych działań;
- wzmocnienie współpracy międzynarodowej.

Osiągnięcie ww. celów zostało uszczegółowione w tekście niniejszego Planu (w kolejnych jego częściach).

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Planu mają zasięg ogólnokrajowy: tzn. dotyczą bądź działań instytucji centralnych w zakresie tworzenia powszechnie wdrażanych regulacji prawnych lub modelowych praktyk, bądź działań podejmowanych we wszystkich regionach za pośrednictwem właściwych do tego celu jednostek (w szczególności wojewódzkich zespołów ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi).

System realizacji i monitorowania Planu działań

Na system realizacji i monitorowania działań przewidzianych w Planie składają się następujące elementy:

- międzyresortowy **Zespół ds. Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi**, powołany zarządzeniem nr 23 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2004 roku, któremu przewodniczy Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, stanowiący organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów; obecnie w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele podmiotów administracji rządowej (tj. ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, Ministra Sprawiedliwości, ministra właściwego do spraw zagranicznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji, Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej), a także zaproszonych instytucji (Głównego Inspektoratu Pracy, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Kancelarii Prezesa Rady

Ministrów oraz Prokuratora Krajowego) i organizacji pozarządowych, zajmujących się problematyką handlu ludźmi (Fundacji Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu „La Strada”, Caritas Polska, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę (d. Fundacja Dzieci Niczyje), Fundacji ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć oraz Stowarzyszenia Po-MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej), a także Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji IOM.

- **Grupa Robocza** ww. Zespołu odpowiedzialna za bieżące monitorowanie realizacji Planu, w skład której wchodzi eksperci reprezentujący instytucje uczestniczące w pracach Zespołu (w ramach Grupy Roboczej działa **grupa ekspercka ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi**).

Narzędziami okresowej ewaluacji realizacji Planu są:

- sprawozdanie z wykonania Planu zatwierdzone przez ww. międzyresortowy Zespół oraz
- sprawozdanie z prac międzyresortowego Zespołu ds. Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi

przekazywane Prezesowi Rady Ministrów do końca lutego każdego roku.

Zasadnicze kierunki działań na lata 2016 – 2018

Zadaniem priorytetowym na kolejne lata jest w pierwszej kolejności usprawnienie Krajowego Mechanizmu Referencyjnego (KMR) m.in. poprzez usystematyzowanie zasad jego funkcjonowania, wzmocnienie kompetencji organów ścigania w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, a także rozszerzenie instytucjonalnego zaplecza w kwestii profesjonalnego wspierania ofiar tego procederu (w tym ofiar małoletnich). W tym celu planowane jest m.in. zainicjowanie prac nad stworzeniem dokumentu dotyczącego zasad funkcjonowania KMR, opracowanie i wdrożenie *Algorytmu postępowania dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi* oraz wdrożenie wojewódzkich zespołów do spraw przeciwdziałania handlowi ludźmi do działania w charakterze regionalnych mechanizmów referencyjnych.

Niezmiennie istotnym zadaniem warunkującym sprawne funkcjonowanie systemu przeciwdziałania handlowi ludźmi pozostaje ustawiczne zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat aktualnych zagrożeń wynikających z wykorzystywania osób do handlu ludźmi. Stąd podejmowane będą działania, mające na celu podnoszenie świadomości na temat zagrożeń handlem ludźmi wśród kolejnych grup społecznych i zawodowych. W niniejszym Planie ważną rolę odgrywają także działania nakierowane na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji wszystkich uczestników systemu, którzy są właściwi i odpowiedzialni zarówno za ściganie przestępstwa handlu ludźmi, jak i identyfikację oraz wspieranie jego ofiar.

Mając zaś na uwadze, że wszelkie przedsięwzięcia pozostają efektywne wyłącznie w sytuacji posiadania rzetelnej i szczegółowej informacji o zjawisku, gromadzenie i analizowanie danych na temat przestępstwa handlu ludźmi niezmiennie pozostaje jednym z kluczowych obszarów działań szczegółowo opisanym w niniejszym dokumencie.

Źródła finansowania

Rok 2016

Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2016 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji na realizację zadań przewidzianych w Krajowym Planie Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2016-2018 zabezpieczyło w budżecie państwa na 2016 rok środki finansowe w łącznej wysokości 1 235 000 PLN, w tym 1 100 000 PLN (§ 2810 i § 2820) na realizację zadania „Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi” (pkt II.6 Planu) oraz 135 000 PLN na inne działania bieżące wynikające z Planu.

Ponadto, **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** zaplanowało w budżecie na 2016 rok środki finansowe w wysokości 80 000 PLN z przeznaczeniem na realizację szkoleń kadry pomocy społecznej w zakresie postępowania z ofiarą/świadkiem handlu ludźmi. Dodatkowo MRPiPS przeznaczy środki finansowe na wsparcie ośrodków interwencji kryzysowej w zależności od możliwości finansowych budżetu państwa będących w dyspozycji Ministra RPiPS. Na lata 2017-2018 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki społecznej przewiduje zabezpieczenie środków na zbliżonym poziomie.

Łącznie w budżetach MSWiA oraz MRPiPS na rok 2016 zabezpieczono środki w wysokości 1 315 000 PLN.

Rok 2017

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji planuje zabezpieczyć w budżecie państwa na 2017 rok, środki finansowe w wysokości 135 000 PLN na bieżące działania wynikające z wykonania Krajowego Planu oraz środki finansowe w wysokości 1 100 000 PLN (§ 2810 i § 2820) na zabezpieczenie realizacji zadania dotyczącego prowadzenia „Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi”.

Ponadto, **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** zaplanowało w budżecie na 2017 rok środki finansowe w wysokości 80 000 PLN z przeznaczeniem na realizację szkoleń kadry pomocy społecznej w zakresie postępowania z ofiarą/świadkiem handlu ludźmi. Łącznie w budżetach MSWiA oraz MRPiPS na rok 2017 planuje się zabezpieczyć środki finansowe w wysokości **1 315 000 PLN.**

Rok 2018

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji planuje zabezpieczyć w budżecie państwa na 2018 rok, środki finansowe w wysokości 135 000 PLN na bieżące działania wynikające z wykonania Krajowego Planu oraz środki finansowe w wysokości 1 100 000 PLN (§ 2810 i § 2820) na zabezpieczenie realizacji zadania dotyczącego prowadzenia „Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi”.

Ponadto, **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** zaplanowało w budżecie na 2018 rok środki finansowe w wysokości 80 000 PLN z przeznaczeniem na realizację szkoleń kadry pomocy społecznej w zakresie postępowania z ofiarą/świadkiem handlu ludźmi.

Łącznie w budżetach MSWiA oraz MRPiPS na rok 2018 planuje się zabezpieczyć środki finansowe w wysokości 1 315 000 PLN.

Tym samym szacunkowy koszt realizacji zadań Krajowego Planu Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2016 – 2018 przypisanych do MSWiA oraz MRPiPS wyniesie niespełna 4 miliony złotych.

Wydatki budżetu państwa na realizację Planu Realizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zaplanowane do poniesienia w 2016 r. oraz przewidywane do poniesienia w latach 2017-2018, będą finansowane w ramach limitów wydatków odpowiednich części budżetu państwa w danym roku, bez konieczności ich dodatkowego zwiększenia, a wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie podstawą do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel.

Ostateczne kwoty będą wynikały z ustaw budżetowych. Należy przy tym podkreślić, że celem wykonania zadań w ich optymalnym kształcie instytucje i organizacje zaangażowane w ich realizację, podobnie jak w latach poprzednich, nie ustają w wysiłkach na rzecz pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych takich, jak fundusze Unii Europejskiej (w tym Fundusz Azyłu, Migracji i Integracji), Norweski Mechanizm Finansowy i im podobnych.

Część I

Działania prewencyjne

Działania informacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa.

I.1 Organizacja wydarzeń, promujących problematykę handlu ludźmi, skierowanych do ogółu społeczeństwa, w tym kampania informacyjna.

Odpowiedzialni za realizację: instytucje i organizacje wchodzące w skład Zespołu ds. Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi we współpracy z wojewódzkimi zespołami ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Termin: 2016-2018 zależnie od możliwości.

Miernik: liczba zorganizowanych wydarzeń / liczba osób, które wzięły w nich udział.

I.2 Pokazy filmów nt. handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wojewódzkimi zespołami ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Termin: 2016-2018 zależnie od możliwości.

Miernik: liczba wyświetleń filmu/filmów + liczba widzów.

I.3 Przygotowanie i prezentacja mobilnej wystawy, poświęconej problematyce handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z wojewódzkimi zespołami ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Termin: 2016-2018.

Miernik: ilość/czas prezentacji.

I.4 Kampania informacyjna dotycząca handlu ludźmi do pracy przymusowej, skierowana do obywateli polskich wyjeżdżających do pracy za granicę.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z wojewódzkimi zespołami ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Termin: 2016-2018.

Miernik: nakład broszur/innych materiałów + % dystrybucji.

I.5. Kampania informacyjna dotycząca handlu ludźmi do pracy przymusowej, skierowana do osób przybywających do Polski celem podjęcia pracy.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z zainteresowanymi instytucjami/organizacjami.

Termin: 2016-2018.

Miernik: ilość osób objętych kampanią.

I.6 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zjawiska handlu dziećmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z zainteresowanymi instytucjami/organizacjami.

Termin: 2018.

Miernik: nakład + % dystrybucji materiałów.

Działania popularyzujące problematykę handlu ludźmi, skierowane do określonych grup społecznych i zawodowych.

I.7 Organizacja przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji konkursu dla młodzieży – „Handel ludźmi moimi oczami”.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016.

Miernik: liczba szkół poinformowanych o konkursie + liczba uczestników konkursu.

I.8 Organizacja przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji konkursu na pracę dyplomową w dziedzinie badań nad handlem ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2017–2018.

Miernik: liczba szkół poinformowanych o konkursie + liczba uczestników konkursu.

I.9 Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej i studentów.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba podmiotów zaangażowanych/zorganizowanych spotkań

I.10 Organizacja spotkań informacyjnych dla młodzieży szkolnej.

Odpowiedzialni za realizację: wojewódzkie zespoły ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi, a szczególnie przedstawiciele kuratoriów, służb porządku publicznego, okręgowych inspektoratów pracy.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba odbytych spotkań / liczba uczestników spotkań.

I.11 Organizacja obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi w szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Straży Granicznej.

Odpowiedzialni za realizację: szkoły Policji i Straży Granicznej, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2016, 2017, 2018.

Miernik: liczba działań szkoleniowych i informacyjnych, mających na celu poszerzenie wiedzy słuchaczy i studentów + liczba uczestników.

I.12 Promowanie i wdrażanie Kodeksu Postępowania (Code of Conduct) mającego na celu ochronę dzieci przed komercyjnym wykorzystaniem seksualnym w turystyce.

Odpowiedzialni za realizację: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (d. Fundacja Dzieci Niczyje) przy wsparciu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendy Głównej Policji, Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Termin: 2016–2018.

Mierniki: liczba przeszkolonych pracowników w branży turystycznej / liczba firm, które realizują politykę ochrony dzieci, liczba konferencji / liczba zgłoszeń na Policję przez stronę www.stopseksturystyce.fdds.pl.

I.13 Zainicjowanie współpracy z organizacjami przedsiębiorców celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz popularyzacji zasad postępowania, które służą eliminacji wykorzystania przez firmy do pracy przymusowej w funkcjonowaniu przedsiębiorstw.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba organizacji / przedsiębiorstw, z którymi nawiązano współpracę.

I.14 Zainicjowanie współpracy z agencjami pracy tymczasowej w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi do pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Termin: 2017–2018.

Miernik: liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę.

Część II

Wsparcie i ochrona ofiar

Usprawnienie koordynacji.

II.1 Opracowanie i upublicznienie zasad funkcjonowania Krajowego Mechanizmu Referencyjnego (*National Referral Mechanism*) dla ofiar handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2018.

Miernik: powstanie dokumentu i jego publikacja.

II.2 Organizacja corocznych spotkań koordynatorów wojewódzkich zespołów ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z właściwymi urzędami wojewódzkimi i instytucjami wchodzącymi w skład zespołów wojewódzkich.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba spotkań / liczba uczestników.

Propozycje zmian legislacyjnych.

II.3 Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych, dotyczących wsparcia dla ofiar handlu ludźmi – obywateli UE .

Odpowiedzialni za realizację: Urząd ds. Cudzoziemców, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: w ramach prac nad nowelizacją przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2014 r. , poz. 1525 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.).

Miernik: wejście w życie nowych przepisów.

II.4 Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych, dotyczących wsparcia dla ofiar handlu ludźmi – cudzoziemców.

Odpowiedzialni za realizację: Urząd ds. Cudzoziemców, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: w ramach prac nad nowelizacją przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1650 z późn. zm.).

Miernik: wejście w życie nowych przepisów.

Wsparcie ofiar.

II.5 Kontynuacja i rozwój koncepcji kompleksowego zabezpieczenia potrzeb ofiar i ofiar-świadków handlu ludźmi – Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla polskich i cudzoziemskich ofiar handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba osób, którym udzielono wsparcia lub konsultacji

II.6 Analiza długofalowych potrzeb i oczekiwań ofiar handlu ludźmi w celu opracowania modelu integracji/reintegracji ofiary handlu ludźmi, monitorowanej i wspieranej przez profesjonalne służby socjalne i organizacje pozarządowe.

Odpowiedzialni za realizację: grupa ekspercka Zespołu międzyresortowego (z udziałem: MSWiA, MRPiPS, NGOs).

Termin 2017–2018.

Miernik: opracowanie analizy.

II.7 Upowszechnianie informacji dla zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi dot. ich praw (w języku zrozumiałym dla ofiary).

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin 2016–2018.

Miernik: nakład ulotek.

Wdrażanie modelu wsparcia / ochrony dziecka–ofiary handlu ludźmi.

II.7 Opracowanie Programu wsparcia i ochrony małoletnich ofiar handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Równego Traktowania (PdsRT) oraz organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2018.

Miernik: koncepcja Programu i propozycja jego wdrożenia.

Część III

Ściganie przestępstwa handlu ludźmi

III.1 Bieżąca analiza / Koordynacja współpracy pomiędzy Policją, Strażą Graniczną i Prokuraturą w zakresie wsparcia ofiar i zwalczania handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: grupa ekspercka ds. wsparcia ofiar międzyresortowego Zespołu ds. Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi.

Termin: 2016–2018 (realizowane na bieżąco)

Miernik: liczba spotkań.

III.2 Organizacja spotkań przedstawicieli Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy zaangażowanych w realizację kontroli legalności zatrudnienia na terytorium RP, z uwzględnieniem problematyki handlu ludźmi i pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: co 2 lata w okresie 2016–2018.

Miernik: liczba spotkań.

III.3 Spotkania z polskimi oficerami łącznikowymi oraz akredytowanymi w Polsce w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w zakresie zwalczania zjawiska handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin: 2016–2018 zależnie od potrzeb.

Miernik: liczba spotkań / liczba uczestników.

III.4 Opracowanie i wdrożenie nowego „Algorytmu postępowania funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi”.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2017.

Miernik: opracowanie dokumentu / skierowanie do stosowania w jednostkach Policji i Straży Granicznej

III.5 Opracowanie podręcznika dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania, a także innych organów zaangażowanych w zwalczanie handlu ludźmi, w zakresie dotyczącym postępowania w sprawach o handel ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: grupa ekspercka Zespołu międzyresortowego (z udziałem MSWiA, MS, PK, PdsRT).

Termin: 2018 r.

Miernik: publikacja podręcznika.

Część IV

Działania szkoleniowe

Szkolenia dla organów ścigania i przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości.

IV.1 Zorganizowanie warsztatów dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczących współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji i Prokuraturą Krajową.

Termin: 2017–2018.

Miernik: liczba warsztatów / liczba uczestników

IV.2 Realizacja warsztatów szkoleniowych dla koordynatorów i członków zespołów w komendach wojewódzkich Policji celem wymiany doświadczeń i informacji.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin: 2016–2018 (2 razy w roku).

Miernik: liczba warsztatów / liczba uczestników

IV.3 Szkolenia kaskadowe dla koordynatorów / funkcjonariuszy policji z komórek organizacyjnych, właściwych do walki z handlem ludźmi z KWP / KSP i CBŚP oraz KMP / KRP / KPP.

Odpowiedzialna za realizację: Komenda Główna Policji we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.4 Warsztaty szkoleniowe dla koordynatorów z KMP/KRP/KPP.

Odpowiedzialna za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin realizacji: 2016-2018

Miernik: liczba warsztatów/ liczba uczestników

IV.5 Szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach kompleksowego systemu szkoleń na temat handlu ludźmi.

Odpowiedzialna za realizację: Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba przeszkolonych osób.

IV.6 Warsztaty dla rzeczników organów ścigania poświęcone zakresowi informacji i metodom skutecznego przekazu medialnego w przypadku spraw o handel ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Komendą Główną Policji i Komendą Główną Straży Granicznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba warsztatów / liczba uczestników

IV.7 Kontynuowanie szkoleń poświęconych kryminalistycznym, kryminologicznym i prawnym aspektom handlu ludźmi dla sędziów i prokuratorów.

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.8 Realizowanie tematyki handlu ludźmi (w ramach modułu przestępstw przeciwko wolności) w aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej.

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba przeszkolonych aplikantów.

IV.9 Szkolenia z zakresu metodyki prowadzenia zajęć o handlu ludźmi dla funkcjonariuszy prewencji, prowadzących spotkania z młodzieżą.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników.

Szkolenia dla osób, zajmujących się profesjonalnie świadczeniem pomocy ofiarom handlu ludźmi.

IV.10 Specjalistyczne szkolenia dla pracowników pomocy społecznej, przede wszystkim kadry ośrodków interwencji kryzysowej, w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, interwencji kryzysowej oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Strażą Graniczną oraz organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.11 Przeszkolenie pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie programu „Dobrowolne powroty”, w tym w postępowaniu z ofiarami handlu ludźmi i dziećmi bez opieki.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji we współpracy z Komendą Główną Straży Granicznej oraz Urzędem ds. Cudzoziemców – w zakresie realizacji szkoleń.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.12 Organizacja spotkań nt. handlu ludźmi, w szczególności do pracy przymusowej, dla personelu konsularnego krajów pochodzenia ofiar identyfikowanych w Polsce.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba spotkań / liczba uczestników.

IV.13 Zorganizowanie szkoleń nt. zjawiska handlu ludźmi dla polskiego personelu konsularnego krajów docelowych polskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych za granicą.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Zagranicznych we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.14 Szkolenie pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców przeprowadzających wywiady z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową i pracujących w ośrodkach dla cudzoziemców w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Urząd ds. Cudzoziemców z organizacjami pozarządowymi

Termin: 2016–2018, raz w roku (8h)

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.15 Szkolenia dla inspektorów pracy nt. zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji i Komendą Główną Straży Granicznej.

Termin: 2016–2018, raz w roku

Miernik: liczba szkoleń / liczba uczestników

IV.16 Szkolenia na temat komercyjnego wykorzystywania dzieci i handlu dziećmi, kierowane do nauczycieli i pedagogów pracujących z młodzieżą w wieku 13-18 lat.

Odpowiedzialni za realizację: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (d. Fundacja Dzieci Niczyje) (na podstawie scenariuszy zajęć dostępnych na stronie www.edukacja.fdn.pl w zakładce „Komercyjne wykorzystywanie dzieci”).

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba przeszkolonych profesjonalistów.

Część V

Badania dot. problematyki handlu ludźmi / Ewaluacja działań

V.1 Opracowywanie i upowszechnianie analiz ilościowych i jakościowych dotyczących przestępstwa handlu ludźmi, w tym corocznych raportów na temat handlu ludźmi w Polsce.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2016–2018, przynajmniej raz w roku.

Miernik: liczba analiz/.

V.2 Opracowywanie i upowszechnianie raportów i wkładów do raportów dla KE, Rady Europy (GRETA) oraz innych instytucji międzynarodowych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej, Ministerstwem Sprawiedliwości, Prokuraturą Krajową, Głównym Inspektoratem Pracy, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz innymi instytucjami / organizacjami, zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2016–2018, w zależności od potrzeb.

Miernik: liczba opracowanych informacji – wkładów do raportów i opracowań

V.3 Gromadzenie danych statystycznych, dotyczących udzielania wsparcia ofiarom handlu ludźmi w systemie pomocy społecznej – danych statystycznych nt. liczby osób obejmowanych świadczeniami pomocy społecznej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Termin: 2016–2018, 2 razy w roku

Miernik: przekazanie informacji do MSWiA.

Badania zjawiska handlu ludźmi.

V.4 Analiza sytuacji ofiar handlu ludźmi - beneficjentów Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Termin: 2016, 2017, 2018

Miernik: publikacja analizy

V.5 Analiza spraw o handel ludźmi po wejściu w życie przepisu art. 115§22 kk zawierającego definicję przestępstwa, ze szczególnym uwzględnieniem orzeczeń sądowych w kontekście zarzutów z aktu oskarżenia oraz spraw o przestępstwa popełnione na szkodę małoletnich wykorzystywanych do prostytucji.

Odpowiedzialni za realizację: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę (d. Fundacja Dzieci Niczyje)

Termin: 2016, 2017, 2018.

Miernik: publikacja analizy

Współpraca międzynarodowa

V.6. Kontynuacja i rozwój współpracy z instytucjami właściwymi do zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi z krajów pochodzenia, tranzytowych i krajów docelowych – z polskiego punktu widzenia.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji .

Termin: 2016–2018.

Miernik: liczba działań (w tym spotkań międzynarodowych)